Ἔτος ΙΕ'. Ἐν Ἀθήναις 27 Ἰουνίου 1902 Ἀριθ. 235

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ

ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ	ΓΡΑΦΕΙΑ
Ἀπὸ τῆς 1 Ἰαγουαρίου ἢ 1 Ἰουλίου Ἐσωτερικοῦ δρ. 6. — Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 8.	ΜΙΧ. Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ	«Ἀναπλάσεως» καὶ «Ὀρθοδοξίας» ὁδὸς Φλέσσα, 5, παρὰ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ θρησκεία καὶ αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι, ὑπὸ F. Bettex. — Ὁ Ῥαββῖνος Ἰσαὰκ Μ., ὑπὸ Νικ. Χ. Ἀμβράζη. — Συνέχεια ἀπαντήσεως πρὸς τὸν κ. Μακρόκκην, ὑπὸ Ἱερωνύμου Οἰκονόμου. — Ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ὑπὸ Κρυσταλλίας Δασκαλοπούλου — Πόθεν ἡ ψυχή, ὑπὸ Κ. Α. Δαληγιᾶ.

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ
ΚΑΙ
ΑΙ ΦΥΣΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ
ΥΠΟ
F. BETTEX

ΚΕΦ. Β'.

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΕΞΕΛΙΞΙΣ

Ζ'.

Προφανῶς ὁ ἠλεκτρισμὸς θὰ μᾶς προσφέρῃ μεγάλας ὑπηρεσίας κατὰ τὸν ἀρξάμενον αἰῶνα. Δύναταί τις, λέγει ὁ Haüsserman, νὰ παραγάγῃ δι' αὐτοῦ θερμότητα 3000°, ἐνῷ ἡ τῆς φλογὸς τοῦ ὑδραγάνου δὲν ὑπερβαίνει τοὺς 1800°. Ἡ θερμότης αὕτη, ἥτις τήκει τὸν χαλικοπυρίτην, θὰ μᾶς χρησιμεύσῃ εἰς τὸ νὰ παράγωμεν τὰ καρβίδια, τὸ καρβαρούνδιον, ὅπερ ἔχει σχεδὸν τὴν σκληρότητα τοῦ ἀδάμαντος, καὶ τὸ καρβίδιον τοῦ ἀσβεστίου, παράγοντα τόσον σπουδαῖον διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ οἰνοπνεύματος τοῦ ἐξαγομένου ἐξ ἀνοργάνων ὑλῶν. Σπουδαιοτέρας ἀκόμη ἐφαρμογὰς τοῦ ἠλεκρισμοῦ θέλομεν πορισθῆ διὰ τῆς ἠλεκτρολύσεως, ἀνακαλυφθείσης ὑπὸ τοῦ Davy κατὰ τὸ 1807, ἤτοι τὸν χωρισμὸν τῶν στοιχείων διὰ τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς ἀρνητικὰ καὶ θετικά. Αὕτη ἔδωκεν ἡμῖν ἤδη τὴν γαλβανοπλαστικήν· ἐπίσης δέ, τῇ βοηθείᾳ τῆς ἠλεκτρολύσεως, ἀρχίζομεν νὰ χωρίζωμεν τὸ ἀλουμίνιον ἀπὸ τοῦ ἀργύρου, νὰ λευκαίνωμεν τὸ ἔριον, τὸ πανίον, τὸν κηρόν, τὸν χάρτην, ἢ νὰ βυρσεύωμεν τὰ δέρματα ἐν ἐλαχίστῳ χρόνῳ, καὶ προσέτι νὰ ὡριμάζωμεν τοὺς καρποὺς ταχύτερον, νὰ αὐξάνωμεν τὴν ἡλικίαν οἴνου νέου ἀκόμη, νὰ παλαιώνωμεν τὸ ξύλον διὰ τὴν κατασκευὴν τετραχόρδων πολιτίμων, τέλος νὰ καθαρίζωμεν εἰς τὰς μεγαλουπόλεις τὸ ὕδωρ τῶν ὑπονόμων. Μία τῶν ὡραιοτέρων τοῦ χρήσεων θὰ ἦτε ἡ ἀποσύνθεσις τοῦ ὕδατος εἰς ὑδρογόνον καὶ ὀξυγόνον. Ὅταν ἡ ἐργασία αὕτη δυνηθῇ νὰ γείνῃ εἰς εὐτελῆ τιμήν, τὸ ὕδωρ θὰ καταστῇ ἡ παγκόσμιος καύσιμος ὕλη τοῦ μέλλοντος. Ἔσται δὲ ὡσαύτως ἡ πυρῖτίς του. Ἤδη ἐν Γερμανίᾳ ἀνατινάζουσι τοὺς σκληροτέρους βράχους διὰ φυσιγγίων τῶν 20 ἑκατοστομέτρων μήκους πεπληρωμένων ὕδατος, ὅπερ ρεῦμά τι ἀποσυνθέτει ἐντὸς 40 ὡρῶν εἰς μῖγμα ὀξυγόνου καὶ ὑδρογόνου ἀναφλεγόμενον δι' ἠλεκτρικοῦ σπινθῆρος. Ἐννοεῖται οἴκοθεν ὅτι ἡ μυστηριώδης αὕτη καὶ παγκόσμιος δύναμις θὰ μᾶς χρησιμεύσῃ ὡσαύτως ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἰς τὰς οἰκίας μας, ἀπὸ τοῦ ὑπερῴου μέχρι τοῦ ὑπογείου, εἰς τὸ μαγειρεῖον, τὸ σπουδαστήριον, τὴν αἴθουσαν, ὡς παντουργὸς ὑπηρέτις, καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος θὰ ἐφεύρῃ πολλὰς νέας ἐφαρμογάς της ἐπωφελεῖς ἢ ἀνοήτους, εὐφυεῖς ἢ ἀστείας, καὶ δὲν εἶνε ἀδύνατον τὸ νὰ συναποφέρῃ ὁ ταξειδιώτης τοῦ μέλλοντος ἐν τῷ σημειωματαρίῳ του, ὁμοῦ μὲ τὰ τραπεζογραμματά του, δύναμιν ἵππων τινῶν, ἐπιτρέπουσαν αὐτῷ ἐν εὐκαιρίᾳ νὰ διέλθῃ πορθμόν, ν' ἀναρριχηθῇ εἰς ὄρος, νὰ παγοδρομήσῃ, καὶ νὰ πράξῃ δὲν ἠξεύρω τί ἄλλο ἀκόμη.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ νέα αὕτη δύναμις θὰ ἐπιταχύνῃ τὸν βίον μας, θὰ τὸν καταστήσῃ ἔτι βραχύτερον καὶ ταραχωδέστερον, ἡμᾶς δὲ καὶ τὰ τέκνα μας πλέον ἀνήσυχα καὶ νευρασθενῆ ἢ ὅσον εἴμεθα τώρα. Διὰ τῆς ἐπὶ μᾶλλον συντομεύσεως τοῦ χρόνου καὶ τοῦ διαστήματος δὲν θὰ ἔχωμεν μετ' οὐ πολὺ οὔτε τὸν χρόνον, οὔτε τὸν τόπον νὰ πράξωμέν τι εὐρέως, εὐχερῶς, στερρῶς καὶ ἀνέτως.

Καὶ ἐν τούτοις πᾶσαι αὗται αἱ δυνάμεις, τὸ ὕδωρ καὶ ὁ ἀτμός, ἡ θερμότης καὶ ὁ ἠλεκτρισμός, τοιαῦται, οἷας τὰς μεταχειριζόμεθα, εἶνε ἁπλᾶ παραγόμενα καὶ προϊόντα τῆς μεγάλης ζωϊκῆς δυνάμεως, τὴν ὁποίαν ὁ ἥλιος

μᾶς στέλλει, καὶ ἐκ τῆς ἀνεξαντλήτου ταύτης πηγῆς ἔδει ν' ἀντλῇ τις, καὶ θ' ἀντλήσωμεν πιθανῶς ἡμέραν τινά, ἀντὶ νὰ συλλέγωμεν μετὰ κόπου σταγόνας τινὰς τῇδε κἀκεῖσε. Ὁ ἥλιος οὗτος ἀκοντίζει διηνεκῶς ἀναριθμήτους θερμότητος μονάδας ἐπὶ ἁπάσης τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Ἐννοοῦσι διὰ τῆς λέξεως μονὰς θερμότητος τὴν ἀναγκαίαν θερμότητα πρὸς ὕψωσιν κατὰ ἕνα βαθμὸν τῆς θερμοκρασίας ἑνὸς χιλιογράμμου ὕδατος. Καθόσον γινώσκομεν, ἑκατομμύρια τοιούτων μονάδων πίπτουσιν ἤδη ἀνωφελῶς ἐπὶ τῆς ἀχανοῦς Σαχάρας καὶ ἐπὶ τῆς Ἀραβίας, ἐπὶ τοσούτων ἀμμωδῶν κοιλάδων καὶ ἐρήμων, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν στεγῶν τῶν μεγάλων ἡμῶν πόλεων. Ἤρκει νὰ συναθροίσῃ τις τὰς ἡλιακὰς ταύτας ἀκτῖνας, ἵνα θερμαινώμεθα τὸν χειμῶνα διὰ τοῦ πλεονάσματος τοῦ θερινοῦ καύσωνος. Μικρόν τι μέρος τῶν μονάδων θερμότητος, αἵτινες πίπτουσιν ἐν Αἰγύπτῳ, θὰ ἤρκει νὰ κινήσῃ ὅλας τὰς μηχανάς της, ὅλα τὰ ἀτμόπλοιά της, ὅλους τοὺς σιδηροδρόμους της τοῦ μέλλοντος. Ἐάν, τῇ βοηθείᾳ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, ἐποτίζομεν καὶ ἐδροσίζομεν τὸ Σουδάν, θὰ ἐμιμούμεθα ἐν μικρῷ κλίμακι τὸν ἥλιον, ὅστις ἐξακοντίζει τὰ θαλάσσια ὕδατα εἰς ὕψος δέκα χιλιάδων μέτρων, ἵνα ραντίσῃ δι' αὐτῶν ὅλην τὴν γῆν. Οὕτως ὑπολογίζουσι τὴν ἐξάτμισιν μόνης τῆς νεκρᾶς θαλάσσης εἰς τέσσαρα ἑκατομμύρια τόνους καθ' ἑκάστην. Διὰ τοὺς μηχανικοὺς τοῦ μέλλοντος θὰ ἦνε ὡραῖον πρόβλημα πρὸς λύσιν τὸ νὰ εὕρωσι τὰς προσφορωτέρας συσκευὰς πρὸς ἀποθήκευσιν τῶν ἀκτίνων τούτων τῶν οὕτω πλήρων δυνάμεων, ἵνα καθὼς ἤδη ὁ A. Mouchot ἔδωκε τὸ ὑπόδειγμα ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν Παρισίων, δι' ὑπερμεγέθων ἡλιοτροπίων ἐξ ἐστιλβωμένου μετάλλου, ἐγκαθιδρυομένων κατὰ χιλιάδας ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Νίγηρος καὶ τοῦ Νείλου, τοῦ Τίγρεως, τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Γάγγου. Τότε ἴσως ἡ βιομηχανία, ἥτις ὁλονὲν τείνει εἰς ἀναζήτησιν τῆς δυνάμεως εἰς εὐθηνὴν τιμήν, θὰ παλλιρροήσῃ πρὸς τοὺς τροπικοὺς καὶ θὰ καλύψῃ δι' ἡλιακῶν ἐργοστασίων τὰ ἄκρα τοῦλάχιστον τῆς Σαχάρας, καὶ ἡ ἀνθρωπότης ἀκολουθοῦσα αὐτὴν θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τοὺς τόπους, οἵτινες τὴν εἶδον γεννωμένην.

Τὸ παρὸν ἐμπεριέχει τὰ σπέρματα τοῦ μέλλοντος. Ἀφήνοντες δὲ κατὰ μέρος ἀφ' ἑνὸς τὰς περὶ τούτου προφητείας, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὰ κοινωνικὰ ζητήματα καὶ τὰς διαμάχας, αἵτινες ἐξ αὐτῶν θὰ προκληθῶσιν, ἂς περιορισθῶμεν εἰς τὸ νὰ ἐξετάσωμεν τὴν πιθανὴν ὑλικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ κόσμου κατὰ τὸν ἀρξάμενον αἰῶνα.

(ἀκολουθεῖ).

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Χ. ΑΜΒΡΑΖΗ

Καθηγητοῦ Πρακτικοῦ Λυκείου καὶ πρώην Ἱεροκήρυκος Σμύρνης

Ο ΡΑΒΒΙΝΟΣ ΙΣΑΑΚ Μ.

ΠΙΣΤΕΥΣΑΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΤΟΝΗΘΕΙΣ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΤΟΜΟΣ Β'.

[Βλέπε ἀριθμὸν 234]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

«Μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί· Εἷς γὰρ ὑμῶν ἐστιν ὁ καθηγητής, ὁ Χριστός· ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ἔσται ὑμῶν διάκονος».
(Ματθαῖου ΚΓ'. 10—12).

Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Ἰσαὰκ περιεῖχε τὰ ἑξῆς :

Ἐν Βουκουρεστίῳ τὴν 12 Νοεμβρίου 1900.

Ἀγαπητὲ ἀδελφέ,

Προχθὲς τὴν 8ην μεσοῦντος, ἑορτὴν τῶν Ταξιαρχῶν Μιχαὴλ καὶ Γαβριήλ, ἐνῷ, λειτουργῶν μετὰ τοῦ Συνεσίου ἐν τῷ ἱερῷ Βήματι, τῆς Ἐκκλησίας οὔσης πλήρους, καθ' ἣν ὥραν ἐξεφώνησα τό :

—«Ὅπως ὑπὸ τοῦ κράτους Σου πάντοτε φυλαττόμενοι κλπ.»

Καὶ οἱ ψάλται ἔμελπον τὸν Χερουβικὸν ὕμνον, μόλις ἤρχισα ἀναγινώσκων τὴν εὐχήν :

—«Οὐδεὶς ἄξιος τῶν συνδεδεμένων ταῖς σαρκικαῖς ἐπιθυμίαις προσέρχεσθαι κτλ.

Εἶδον ξένους τινὰς κληρικοὺς εἰσελθόντας εἰς τὸ ἱερὸν βῆμα. Κατ' ἀρχὰς ὅλως ἀπησχολημένος εἰς τὴν ὑψηλὴν ἐκείνην αὐχὴν δὲν παρετήρησα τοὺς ξένους.

Ἀλλ' ὅτε μετὰ τοῦ Συνεσίου, ἔχοντες τὰ τίμια δῶρα, ἐξηρχόμεθα τῆς Πύλης, κατὰ τὴν Μεγάλην εἴσοδον, εἴδομεν γονυπετήσαντας πέντε κληρικοὺς Δυτικούς, ὧν, ἐσκυμμένων ὄντων, δὲν εἶδον τὰ πρόσωπα κατ' ἀρχάς. ἀλλ' ἔπειτα ἐγνώρισα ὅτι ἦταν οἱ τρεῖς Μονσινιόροι, ὁ Βοναβεντούρας, ὁ Φραντζέσκος καὶ ὁ Λωρέντζος, καὶ ἄλλοι δύο ὅλως ἄγνωστοι.

Εἰς τὸ «ἐξαιρέτως» οἱ τρεῖς Μονσινιόροι πλησιάσαντες εἰς τὴν ἁγίαν τράπεζαν ἔδειξαν ὅτι ἤθελον νὰ λάβωσιν ἀντίδωρον.

Προθύμως ἔδωκα εἰς αὐτούς.

Οἱ δύο ἄγνωστοι δὲν προσῆλθον, ἀλλ' ἐστέκοντο παρατηροῦντες μετὰ προσοχῆς.

Τέλος ἡ θεία ἱερουργία ἐτελείωσε.

Ἐπλησιάσαμεν μετὰ τοῦ Συνεσίου τοὺς ξένους κληρικούς, ἐχαιρετίσαμεν ἀδελφικῶς, καὶ προσεκαλέσαμεν αὐτοὺς εἰς τὸ πρεσβυτέριον.

Ἐδέχθησαν προθύμως εὐχαριστήσαντες, καὶ μᾶς συνέστησαν τοὺς δύο ἀγνώστους.

Ὁ εἷς τούτων ἦτο ἐκ Ρώμης, υἱὸς Κόμητος· ὠνομάζετο Λουΐγγης, καὶ ἦτο Ἰησουΐτης, ῥήτωρ δεινός, συγγραφεὺς

διαπρεπής, καὶ καθηγητὴς τῆς θεολογίας καὶ φιλοσοφίας ἐν Ρώμῃ, ὡμίλει δὲ κάλλιστα καὶ τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

Ὁ ἕτερος ἦτο ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, σπουδάσας ἐν Ῥώμῃ καὶ Παρισίοις, φιλόσοφος, θεολόγος καὶ ἀστρονόμος· ἀνήκεν εἰς τὸ τάγμα τῶν λαζαριστῶν.

Ὠνομάζετο Ἱερώνυμος, ὡμίλει πολλὰς γλώσσας, ἄριστα δὲ καὶ τὴν Ἑλληνικήν.

Ἦσαν, ὡς ἐφαίνοντο, ἄνδρες ἐπιτήδειοι, ἀποσταλέντες εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἵνα ὑπηρετήσωσι τοὺς σκοποὺς τῆς Compagnie de jesus καὶ νὰ ἐργασθῶσιν pour la propagation de lo Foi ou de l' eglise Catholique.

Ἦσαν, ἑνὶ λόγῳ, ἄξιοι τῆς ἀποστολῆς των.

Ἀνήλθομεν εἰς τὸ πρεσβυτέριον.

Ἡ Ρεβέκκα προσέφερε γ λ υ κ ό ν, ἡ Ρόδη καφέν. Καὶ αἱ γυναῖκες ἀπεσύρθησαν.

—Πάτερ Ἰσαάκ, εἶπεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Λωρέντζος, οἱ πατέρες Λουΐγγης καὶ Ἱερώνυμος ὑπῆρξαν συμμαθηταί μας, εἶναι δὲ πιστοὶ καὶ στενοὶ φίλοι μας. Συνεζητήσαμεν μετ' αὐτῶν τὸ ζήτημα, περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅπως τὸ συνεζητήσαμεν καὶ μὲ ὑμᾶς, ἐδεξάμεν δὲ εἰς αὐτοὺς ὅλα τὰ χωρία καὶ τῶν ἁγίων Γραφῶν καὶ τῶν ἁγίων Πατέρων, Ἀνατολικῶν καὶ Δυτικῶν, καὶ ἠναγκάσθησαν καὶ αὐτοί, ὅπως καὶ ἡμεῖς, νὰ ὁμολογήσωσιν, ὅτι διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ Γραφικῶς καὶ ἱστορικῶς ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἔχει δίκαιον. Φρονοῦμεν ὅμως, ὅτι ἔχει ἄδικον, διότι δὲν ἀναγνωρίζει εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Πάπα τῆς Ρώμης τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν διάδοχον τοῦ ἁγίου Πέτρου, τὸν ἀλάθητον Κυβερνήτην τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὸν ὁποῖον συγκεντροῦται ὅλη ἡ ἑνότης τῶν πιστῶν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀπορρέουσιν ὅλοι οἱ βαθμοὶ τῆς ἱερωσύνης, καὶ ὅλα τὰ χαρίσματα τοῦ ἁγίου Πνεύματος....

— Τί λέγουσιν οἱ Ἀνατολικοὶ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου, εἶπεν ὁ Μονσινιόρος Βοναβεντούρας, ἐγὼ συνεζήτησα μετὰ τοῦ Πατρὸς Ἰσαάκ. ὅτε κατὰ πρῶτον ἐπισκεφθεὶς τὸν ἐγνώρισα. Ἀλλ' ἐπιθυμῶ καὶ σεις νὰ ἀκούσητε τὸν Πάτερ Ἰσαὰκ ὁμιλοῦντα περὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

— Πολὺ ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἀκούσωμεν, εἶπον οἱ Πατέρες Λουΐγγης καὶ Ἱερώνυμος. Ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι οἱ Ἀνατολικοὶ οὐδέποτε δύνανται νὰ φέρωσι σπουδαῖα ἐπιχειρήματα περὶ τοῦ ζητήματος . . . .

— Ἀφοῦ ἀκούσητε, εἶπεν ὁ Βοναβεντούρας, θὰ κρίνητε καὶ σεῖς, ὅπως ἔκρινα κ' ἐγώ . . . .

— Σεβασμιώτατοι, εἶπον ἐγώ, δὲν εἶνε ἀληθές, ὅτι ἡμεῖς δὲν θεωροῦμεν τὸν Πάπαν τῆς Ρώμης πρῶτον ἐν τῇ ἱεραρχίᾳ τῆς Ἐκκλησίας. Ἂν ὁ Πάπας ἐπανήρχετο εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, καὶ ἐλησμόνει τὰς ἀντευαγγελικὰς ἀξιώσεις, ἂν ὁ Πάπας ἐσκέπτετο, ὅπως ἐσκέπτοντο οἱ πρὸ τοῦ χωρισμοῦ τῶν Ἐκκλησιῶν ἅγιοι Πάπαι, πάλιν θὰ ἦτο πρῶτος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἀλλὰ τὸ πρωτεῖον αὐτοῦ δὲν θὰ ἦτο πρωτεῖον ἀπορρέον ἀπὸ τὰς ἁγίας Γραφάς, δηλ. Θείῳ δικαιώματι (jure divino), ἀλλὰ προερχόμενον ἐκ πολιτικῶν λόγων, ἐξ ἀνθρωπίνου δικαιώματος (jure humano)· διότι δηλ. ἡ Ρώμη ἦτο πρωτεύουσα ὁλοκλήρου τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους, οἱ Πατέρες τῆς Β'. Συνόδου ἔδωκεν τοιαῦτα ἀνθρώπινα πρωτεῖα εἰς τὸν ἐπίσκοπον Ρώμης, πρωτεῖα δηλ. νὰ ἦναι πρῶτος μεταξὺ ἴσων συναδέλφων (primus inter pares). Ἀλλὰ τὰ αὐτὰ δικαιώματα ἔδωκαν καὶ εἰς τὸν ἐπίσκοπον τοῦ Βυζαντίου γενόμενον Πατριάρχην τῆς Νέας Ρώμης, δηλαδὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. (ἀκολουθεῖ)

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Κ^ον ΜΑΚΡΑΚΗΝ

Συνεχίζων, κ. Μακράκη, τὴν περὶ τοῦ φρονήματός σου κρίσιν μου, μετὰ λύπης σοι λέγω, ὅτι προβαίνεις ἀπὸ ἀντιράσεως εἰς ἀντίρασιν καὶ ἀπὸ πλάνης εἰς πλάνην. Ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ τοῦ «Λόγου» σου, τῆς 20ῆς Ἰουνίου, εἰς σελ. 3, στήλ. 2, ἀποφαίνεσαι ὅτι, «οἱ σεπτοὶ τῆς Ἐκκλησίας θεολόγοι ἀμφότερα παρέδωκαν τῇ Ἐκκλησίᾳ, τό τε **μεθεκτὸν τῆς θείας οὐσίας**, καθὼς ὁ τοῦ Θεοῦ Υἱὸς μετέσχε τῆς ἡμετέρας, τό τε ἀμέθεκτον τῶν ἀνεκφοιτήτων ὑποστάσεων καὶ φύσει ἀμεθέκτων». Ταῦτα δογματίζων, κ. Μακράκη, ἀποδεικνύεις ὅτι ἀγνοεῖς καὶ αὐτὰ τὰ ζητήματα, περὶ τὰ ὁποῖα ἐγένετο ὁ περὶ οὗ ἡμῖν ὁ λόγος ἁγὼν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Πατέρων καὶ Συνόδων. Ὁ ἁγὼν οὗτος δὲν ἐγένετο ὑπὲρ τοῦ μεθεκτοῦ τῆς θείας οὐσίας καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀμεθέκτου τῶν θείων ὑποστάσεων, ἀλλὰ περὶ τοῦ μεθεκτοῦ ἢ ἀμεθέκτου τῆς θείας οὐσίας καὶ τῆς θείας ἐνεργείας. Ἡ δὲ Ἐκκλησιαστικὴ λύσις δὲν ὥρισεν ὅτι ἀμέθεκτοι μὲν αἱ θεῖαι ὑποστάσεις, μεθεκτὴ δὲ ἡ θεία οὐσία, ἀλλ' ὅτι ἁπαξ ὑπάρχει ἕνωσις ἀσύγχυτος θείας οὐσίας καὶ ἐνεργείας, ὁμοίως ὑπάρχει καὶ διαφορὰ μεταξὺ αὐτῶν ἀδιάστατος κατά τε τὰ ἄλλα καὶ μάλιστα, ὅτι ἡ μὲν **θεία οὐσία** ἐστὶν αἴτιον καὶ **ἀμέθεκτον**, ἡ δὲ **θεία ἐνέργεια** αἰτιατὸν καὶ **μεθεκτόν**».

Περὶ τοῦτο λοιπὸν διεξήχθη ἡ ἀμφισβήτησις καὶ ἡ πάλη, καὶ ἡ ἐκ τῆς Ἐκκλησίας λύσις ἐδέξατο τὸ ἀμέθεκτον τῆς θείας οὐσίας, καὶ τὸ μεθεκτὸν **μόνης** τῆς θείας ἐνεργείας, ἥτις ἐνίοτε παρά τισι Πατράσι καὶ οὐσία ἀπεκαλεῖτο δι' ὀν. λόγον προσεπόν τοι, διεκρίνετο ὅμως τῆς θείας οὐσίας. Καὶ ἡ διάκρισις αὕτη ἐθεωρεῖτο οὕτω σπουδαία, καὶ τὸ μὴ διακρίνειν τὴν θείαν ἐνέργειαν ἀπὸ τῆς θείας οὐσίας οὕτω βαρὺ ἐχαρακτηρίζετο καὶ πεπλανημένον, ὥστε τοὺς οὕτω φρονοῦντας Εὐνομιανοὺς καταπολεμεῖ καὶ ἀναιρεῖ ὁ μέγας Βασίλειος λέγων ὅτι οἱ μὴ διακρίνοντες τῆς θείας οὐσίας τὴν θείαν ἐνέργειαν καὶ τὰ θεῖα προσόντα εἰσὶ οἱ χαλεπώτατοι αἱρετικοὶ καὶ κακοδοξότατοι. Ἑπομένως σύ, κ. Μακράκη ἀποφαινόμενος ὅτι τὸ δογματισθὲν εἶνε τὸ ἀμέθεκτον μόνον τῶν θείων ὑποστάσεων, τὸ μεθεκτὸν δὲ τῆς θείας

οὐσίας, καὶ μὴ διακρίνων τῆς ἀμεθέκτου θείας οὐσίας τὴν μεθεκτὴν θείαν ἐνέργειαν, εὑρίσκεται ἐν ἀξιοθρηνήτῳ ἀγνοίᾳ τῆς ἱστορίας τοῦ περὶ μεθεκτοῦ καὶ ἀμεθέκτου ζητήματος καὶ ἐν δεινῇ περὶ αὐτοῦ πλάνῃ.

Περιττὸν κρίνω νὰ παρεκταθῶ ἐπὶ μᾶλλον, καθόσον, ὡς γνωρίζεις, περὶ πάντων τούτων ἔχω φυλλάδιον, **Πάλλην** καλούμενον, ἐν ᾧ κατὰ κράτος ἀκαιροῦνται αἱ δοξασίαι σου, καὶ εἰς ὃ σε παραπέμπω καὶ αὖθις. Καὶ ἐπεχείρησας μέν ποτε νὰ ἀναιρέσῃς σοφιστικῶς τὸ προοίμιον τοῦ φυλλαδίου, δὲν ἐτόλμησας ὅμως νὰ προβῇς περαιτέρω, διότι ἐν τῷ ὅλῳ φυλλαδίῳ διέκρινας πλήρη τὴν καταδίκην σου, γραφικῶς, πατερικῶς, φιλοσοφικῶς.

Περὶ σοῦ δέ, κ. Μακράκη, ὀλίγα τινὰ θὰ εἴπω. Γνῶσιν περὶ πολλὰ ἔχεις ἀξιόζηλον καὶ θαυμαστήν. Ἀλλὰ ἡ γνῶσις ἡ σή, κεχωρισμένη τῆς ταπεινοφροσύνης καὶ τῆς ἀγάπης, σὲ ὤθησεν εἰς πλεῖστα ἄτοπα καὶ γελοῖα. Σὲ ἠρώτησά ποτε, «ἐάν, κ. Μακράκη, συνέλθῃ ποτὲ οἰκουμενικὴ Σύνοδος καὶ ἀποδοκιμάσῃ τὰ φρονήματά σου, τί θὰ πράξῃς ;» Σὺ δέ μοι ἀπήντησας ἰταμότατα· «**ἀπέναντι τῆς λογικῆς δὲν ἀκούω οὔτε οἰκουμενικὴν Σύνοδον!**». Ἡ ἀπάντησίς σου αὕτη, ἐπαρκῶς χαρακτηρίζουσα τὸ ὑπερφίαλόν σου, εἶναι αὐτόχρημα αἱρετική, ἐξ αὐτῆς δὲ καὶ ἄλλων τεκμηρίων ἰσχυρότατα τὴν ἰδέαν, δεδιδαγμένος ὑπὸ τοῦ μεγάλου φιλοσόφου καὶ ὁμολογητοῦ Μαξίμου ὅτι εἶσαι εἷς ἐξ ἐκείνων, οἵτινες διαπραγματεύονται τὰ θεῖα πρὸς ἰδίαν δόξαν καὶ τιμήν, καὶ οὗτοι (λέγει ὁ ἱερὸς Πατὴρ Μάξιμος) «**ἐοίκασι τοῖς ἀπίστοις**».

Ὁ χαρακτήρ σου, κ. Μακράκη, τίθεται εἰς ἀμφιβολίαν, καὶ κινεῖται μεταξὺ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ.

Τινὲς ἐκήρυττον τὸν θεῖον λόγον, ἵνα ἐπιφέρωσι λύπην εἰς τὸν θεῖον Παῦλον, ὅστις καὶ ἐπικρίνει τὸ ἐλατήριον αὐτῶν ἐν τῇ κηρύξει τοῦ θείου λόγου, οὐχ ἧττον ὅμως ἔχαιρεν ὅτι οὕτως ἢ ἄλλως ἐκηρύττετο τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἐν τοῖς ἔθνεσι. Σὺ δὲ κέκτησαι ἀντίθετον χαρακτῆρα τοῦ θείου Παύλου. Ὁ Πατρῶν Ἱερόθεος ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τῶν ἔργων του καὶ ἐκ τῆς συνεχοῦς διδασκαλίας του ἀληθινὸς ποιμήν, καὶ ὅμως σὺ λυπούμενος διὰ ταῦτα τὸν κακίζεις, τὸν ὑβρίζεις, τὸν προπηλακίζεις βαναυσότατα, κακοηθέστατα, διότι οἴεσαι ὅτι ἐτάραξε τοὺς κύκλους σου, διότι δὲν ἐγκατέμεινεν εἰς τὸ παράλογον σχίσμα, ὅπερ ἀφρόνως ἠνέῳξας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ χάριν ἀτομικῶν φρονημάτων, καὶ εἰς οὐδὲν δέον. Ἐπίσης καὶ ὁ Εὐσέβιος καὶ οἱ περὶ τὴν «Ἀνάπλασιν» ἐργάζονται μετ' αὐταπαρνήσεως εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ Κυρίου διδάσκοντες προφορικῶς καὶ ἐγγράφως καὶ στηρίζοντες ἐν τῇ πίστει τοὺς Χριστιανούς· καὶ ὅμως σύ, κ. Μακράκη, ἀγανακτεῖς κατ' αὐτῶν, καὶ ὡς χείμαρρος ἀκατάσχετος ἄλλυται ἐκ τοῦ στόματός σου αἱ βάναυσαι ὕβρεις κατ' αὐτῶν, καὶ δὲν ὑπερασπίζεσαι τὴν θέσιν σου εἰρηνικῶς καὶ ἡσύχως καὶ ἐν ἀγάπῃ, ὅπως οἱ περὶ τὴν «Ἀνάπλασιν», ἀλλ' ὡς ὁ πλέον ἀνάγωγος ἄνθρωπος. Καὶ διατί ; ἄκουσον τὸν θεῖον Μάξιμον περὶ τούτου.

«Ὁ διὰ κενοδοξίαν τὰς ἀρετὰς μετερχόμενος, **δῆλον δεῖ καὶ τὴν γνῶσιν διὰ κενοδοξίαν μετέρχεται**. Ὁ δὲ τοιοῦτος οὐδὲν πρὸς οἰκοδομὴν δηλονότι πράττει ἢ διαλέγεται, ἀλλ' ἐν πᾶσι τὴν παρὰ τῶν βλεπόντων ἢ ἀκουόντων δόξαν θηρώμενος. Ἐλέγχεται δὲ τὸ πάθος, ὅταν τινὲς τῶν προειρημένων τοῖς ἔργοις ἢ τοῖς λόγοις αὐτοῦ φόγον ἐπιφέρωσι, καὶ ἐπὶ τούτῳ σφόδρα λυπῆται, οὐ διὰ τὸ μὴ ἐκείνους οἰκοδομεῖσθαι, **οὐδὲ γὰρ τοῦτο εἶχε σκοπόν, ἀλλὰ διὰ τὸ αὐτὸν ἐξουθενηθῆναι**» — Καὶ πάλιν ὁ αὐτὸς θεῖος Μάξιμος. «Ὁ τοῦ χαρίσματος τῆς γνώσεως καταξιωθεὶς καὶ λύπην ἢ μῖσος πρὸς ἄνθρωπον ἔχων, ὅμοιός ἐστι τῶν ἀκάνθαις καὶ τριβόλοις τοὺς ὀφθαλμοὺς κατανεντοῦντι· διὸ ἀναγκαίως δεῖται ἡ γνῶσις τῆς ἀγάπης».

Κ. Μακράκη, ἐξ ἀγάπης ἔστησα ἐνώπιόν σου ὡς δύω καθρέπτας τὰ δύω ταῦτα ῥητὰ τοῦ Ἱεροῦ Μαξίμου, καὶ ἂν θέλῃς, κατοπτρίσθητι ἐν αὐτοῖς καὶ θὰ ἴδῃς παραδόξως τὸν ἑαυτόν σου πληρέστατα.

Καὶ ἤδη ἐπιλέγω σοι, τὰ ἑξῆς :

Μὲ συμβουλεύεις νὰ μετανοήσω διὰ τὰς ἁμαρτίας μου. Ἄριστα ! ! ὁ Φαρισαῖος προτρέπει τὸν Τελώνην εἰς μετάνοιαν. Μὲ καλεῖς ἀμαθῆ· ἀλλ' ἐγὼ φρονῶ περὶ ἐμαυτοῦ καὶ ἔτι πλέον. Ἀλλὰ ἂς ἔχῃ δόξαν ὁ Θεός, ὅστις μοι ἔδωκεν ὀλίγην φυσικὴν σύνεσιν καὶ διάκρισιν, ἵνα μὴ πιστεύω τὰς τερατολογίας σου, ὡς ἤδη οἱ περὶ σέ, τουτέστι, ὅτι εἶσαι νέος ἀλάνθαστος πάπας ἐν τῇ Ἀνατολῇ, δεύτερος Μωϋσῆς ἐν τῷ κήσμῳ. καὶ ἐκ τοῦ πνεύματός σου μεταδίδει ὁ Θεὸς καὶ εἰς τοὺς περὶ Σέ ! ! ὅτι εἶσαι ὁ Τελευτάρχης τῆς ὁσονούπω χιλιετοῦς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ, ὅτι εἶσαι ὁ πρῶτος μάρτυς τῆς Ἀποκαλύψεως, ὅστις θὰ ἀνέλθῃς εἰς τοὺς οὐρανούς, καὶ θὰ καταβῇς εἰς τὴν γῆν νὰ χειροτονήσῃς βασιλεῖς καὶ ἀρχιερεῖς ! καὶ τελευταῖον, ὅτι εἶσαι ὁ προλεγόμενος ἄνθρωπος τοῦ Ἀγαθαγγέλου (ὡς ἔγραφες ἐν τῷ «Κηρύγμκτι»). Δὲν ἐνθυμεῖσαι ὅτι μόνος ἐγώ, μένων ποτὲ μαζή σου, ἐξήλεγχον προσωπικῶς τὰ ἀξιογέλαστα ταῦτα φρονήματά σου ; Ἀλλ' ἔχε ἀτρέμας, κ. Μακράκη. Διότι ἔχεις καὶ δύω ἄλλους ὁμοίους σου, οὓς καὶ ἐγνώρισα, τὸν μακαρίτην ἱερομόναχον Σάββαν, ὅστις ἐφήρμοζε τὰ τοῦ Ἀγαθαγγέλου εἰς ἑαυτόν, φρονῶν ὅτι εἶνε ὁ μέλλων πατριάρχης τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις θὰ διοικήσῃ τὴν οἰκουμένην μετὰ τοῦ τέκνου αὐτοῦ ὡς αὐτοκράτορος ! ! ! Ἔχεις καὶ τὸν ἐκ Μεσολογγίου Παλαμᾶν, ὅστις ἐπίστευεν ἀδιστάκτως ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ μέλλων Αὐτοκράτωρ, καὶ εἶχε καὶ ἱκανοὺς ὁπαδοὺς δικηγόρους καὶ στρατιωτικούς, οὓς καὶ ἐτιτλοφόρει ! ! ! Σὺ δὲ ὑπερέβης τούτους κατὰ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα, ἡτοίμαζες δὲ καὶ προεκαθήχεις καὶ τὴν μέλλουσαν αὐτοκρατόρισσαν διὰ νὰ διοικῇ τὰς γυναῖκας ! !

Ἱερώνυμος Οἰκονόμου.

ΑΠ' ΑΘΗΝΩΝ ΕΙΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ

Η'.

Ἐπὶ τοῦ Λόφου τῆς Σιὼν καὶ τοῦ Γολγοθᾶ.

Καὶ σήμερον, Μ. Παρασκευή, λίαν πρωὶ εἴμεθα ἐπὶ ποδός.

Περὶ τὴν 7ην π.μ. ὅλοι οἱ προσκυνηταὶ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Ὁμίλου τῶν ἐκδρομῶν συναντώμεθα πρὸ τῆς Πύλης τοῦ Δαβίδ· οἱ ξεναγοί μας δὲν ἐβράδυναν νὰ ἔλθουν· πρόκειται ν' ἀναβῶμεν ἐπὶ τῆς Σιών, τῆς ἁγίας Σιών, τοῦ εὐκλεοῦς καὶ πολυϋμνήτου λόφου, ὅπου ὑπῆρξε τοῦ προφητάνακτος Δαβὶδ ὁ θρόνος καὶ τόσων βασιλέων ἡ ἕδρα· ἐπὶ τοῦ λόφου, ἔνθα ἔκειτο τοῦ Καϊάφα ὁ οἶκος καὶ μετὰ ταῦτα ἱδρύθη ἡ μεγάλη καὶ ἁγία τῆς Σιὼν ἐκκλησία.

Τὴν σήμερον ὁ λόφος Σιὼν εὑρίσκεται ἐκτὸς τοῦ μεσημβρινοῦ τείχους τῆς ἁγ. Πόλεως. Ἀνερχόμεθα ἐπὶ τοῦ ὁροπεδίου. Ἐκεῖ ἁπλοῦνται τὰ νεκροταφεῖα τῶν διαφόρων χριστιανικῶν κοινοτήτων. Πρὸς νότον εἶνε τὸ τῶν ὀρθοδόξων· εἰσερχόμεθα εἰς αὐτό· εἶνε ἁπλούστατον, ἀπέριττον, ἄνευ πολυτίμων μαρμάρων καὶ πολυτελῶν προτομῶν· αἴσθημα βαθυτάτου σεβασμοῦ καὶ ποιά τις ἀνεκφράστως γλυκεῖα μελαγχολία καὶ κατάνυξις κυριεύει τὴν ψυχήν μας· ἐκεῖ θάπτονται πάντες οἱ ἐρθόδοξοι λαϊκοὶ καὶ κληρικοί, ἄνευ ἐξαιρέσεως, καὶ αὐτοὶ οἱ πατριάρχαι· ἀλλὰ τῶν τελευταίων τούτων τὰ ὀστᾶ ἀνακομίζονται κατόπιν ἐντὸς κιβωτίων εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγ. Ἰακώβου. Ἐντεῦθεν, ἐπὶ τοῦ Νοτιανατολικοῦ ἄκρου τοῦ ὁροπεδίου, βλέπομεν σύμπλεγμα οἰκοδομημάτων, ἐκ τῶν ὁποίων διακρίνομεν ἐν διὰ μολυβδίνου τρούλου ἐστεγασμένον. Ἐκεῖ, μᾶς λέγουν οἱ ξεναγοί μας, ἐκεῖ ἔλαβον χώραν τὰ σπουδαιότατα γεγονότα τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Ἁγίας Γραφῆς· ἐκεῖ ἦσαν οἱ τάφοι τοῦ Δαβίδ, τοῦ Σολομῶντος καὶ τῶν λοιπῶν βασιλέων τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους· ἐκεῖ τὸ ἐστρωμένον ἀνώγεων, ὅπου ἐγένετο ὁ Δεῖπνος· ὁ μυστικός· ἐκεῖ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἔνιψε τῶν μαθητῶν του τοὺς πόδας· ἐκεῖθεν ἐξῆλθε πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων, ἵνα παραδοθῇ τοῖς Ἰουδαίοις· ἐκεῖ κατέφυγον οἱ μαθηταὶ μετὰ τὴν σύλληψιν τοῦ Κυρίου, διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων· ἐκεῖ ἐγένετο ἡ ἐμφάνισις τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τοὺς μαθητάς μετὰ τὴν ἀνάστασιν καὶ ἔλαβε χώραν τοῦ Θωμᾶ ἡ ψηλάφησις· ἐνταῦθα κατῆλθε κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον εἰς τοὺς μαθητάς· ἐπὶ τοῦ λόφου τούτου ἦτο ὁ οἶκος τῆς Παναγίας καὶ Ἰωάννου τοῦ ἠγαπημένου μαθητοῦ· ἐπὶ τοῦ λόφου τούτου παρέδωκεν εἰς χεῖρας τοῦ Υἱοῦ της τὸ πνεῦμα ἡ Θεοτόκος· ἐκεῖ συνήρχοντο οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ τὰ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας ἐπιτελοῦντες· ἐκεῖ συνεκροτήθη ἡ πρώτη ἐν Ἱεροσολύμοις σύνοδος τῶν ἀποστόλων· ἐκεῖ τέλος συνέστη ἡ πρώτη χριστιανική ἐκκλησία, ἡ περιώνυμος καὶ γεραρὰ ἐκείνη Σιωνίτις ἐκκλησία, καὶ ἀνηγέρθη τὸ μέγα μοναστήριον, ἐν τῷ ὁποίῳ κατῴκουν ἄλλοτε οἱ Σιωνῖται μοναχοί.

Προχωροῦντες ἤδη πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ κατερχόμενοι βαθμίδας τινὰς βλέπομεν ἐνώπιον ἡμῶν σιδηρᾶν πύλην φέρουσαν εἰς Ἀρμενικὸν μονύδριον. Ἐκεῖ, λέγει ἡ παράδοσις, ὅτι εὑρίσκετο ὁ οἶκος τοῦ Καϊάφα, ὅπου ἤχθη ὁ Σωτὴρ ἡμῶν δεδεμένος, καὶ ὅπου οἱ ἐν αὐτῷ συνηγμένοι γραμματεῖς καὶ πρεσβύτεροι ἐζήτουν ψευδομαρτυρίας, ἵνα ἔχωσιν εὔλογον τῆς κατ' αὐτοῦ θανατικῆς των ἀποφάσεως πρόφασιν. Πλησίον τοῦ ναοῦ τοῦ μονυδρίου ὑπάρχει παρεκκλήσιον· ἐκεῖ λέγεται ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν διῆλθεν ὁλόκληρον τὴν φοβερὰν τῆς ὑποδικίας του νύκτα. Κάτωθεν τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ναοῦ ὑπάρχει τμῆμα βράχου· ἄλλοι μὲν λέγουσιν ὅτι ἐπ' αὐτοῦ ἵστατο ὁ Κύριος κρινόμενος· ἄλλοι δὲ ὅτι ἐπ' αὐτοῦ δεδεμένον τὸν Κύριον ἐφύλαττον οἱ στρατιῶται δι' ὅλης τῆς νυκτός· καὶ ἄλλοι ὅτι ἐπὶ τοῦ λίθου τούτου καθίσας ὁ Πέτρος ἔκλαυσε πικρῶς, ὅτε μετὰ τὴν φωνὴν τοῦ ἀλέκτορος ἀνεμνήσθη τῶν λόγων τοῦ Κυρίου, δι' ὃ καὶ τὸ μονύδριον τοῦτο Μοναστήριον τοῦ Ἀλέκτορος καλεῖται (ἐνῷ παρὰ τῶν ἐντοπίων καλεῖται φυλακὴ τοῦ Χριστοῦ Χάψουλ-Μασίχ). Ἐκεῖ θάπτονται οἱ ἐν Ἱερουσαλὴμ Πατριάρχαι τῶν Ἀρμενίων. Ὀλίγον περαιτέρω δεικνύεται εἰς ἡμᾶς ἡ θέσις, ὅπου κατὰ τὴν παράδοσιν Ἰουδαῖοι ἠθέλησαν ν' ἀνατρέψωσι τὸ ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων φερόμενον φέρετρον τῆς Θεομήτορος, καὶ ὅπου ἄγγελος ἀπέκοψε τὰς χεῖρας τοῦ τολμηροτέρου αὐτῶν. Ἐν κιονόκρανον σώζεται σήμερον ἐπὶ τοῦ τόπου τούτου.

Διὰ τῆς πύλης Σιὼν εἰσελθόντες πάλιν εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν ἐπεσκέφθημεν τὴν ἱερατικὴν σχολήν, ὅπου οἱ μαθηταί, ἐξ ὧν πλεῖστοι ἐντόπιοι, ἔψαλον ὡραῖα ἄσματα. Αὐτόθι εἰς μίαν αἴθουσαν παραδόσεως εἴδομεν τὸ ἀντίγραφον χάρτου ἐξ ἀρχαιοτάτου καὶ ὡραιοτάτου μωσαϊκοῦ εὑρεθέντος εἰς τὰ βάθη τῆς Συρίας, καὶ εἰς τὸν ὁποῖον μετὰ παλμῶν καρδίας ἀνεγνώσαμεν καὶ τὸ τῶν Ἀθηνῶν ὄνομα ἡμεῖς οἱ τόσον μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῶν φιλτάτων μας εὑρισκόμενοι κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Ὡραιοτάτην προσφώνησιν ἔκαμεν εἰς ἡμᾶς ὁ ἐκεῖ διευθυντὴς τῆς σχολῆς κ. Παντελεήμων Ἀθανασιάδης, ἀντεφώνησε δὲ καταλλήλως ὁ κ. Σπ. Λάμπρος.

Ἐκεῖθεν μεταβαίνομεν πάλιν εἰς τὸν Ἑπτὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως καὶ ἀνερχόμεθα ἐπὶ τοῦ Φρικτοῦ Γολγοθᾶ, ὅπως ἀφρασθῶμεν τῆς θείας ἀκολουθίας τῆς μεγάλης καὶ Ἁγ. Παρασκευῆς. Κατὰ τὸ πέρας αὐτῆς ὁ κ. Μοτζάκης ὡμίλησε συγκινητικώτατα. Τόσον, ὥστε ἐσπάραξε τὰς καρδίας μας καὶ λυγμοὶ ἐτάραξαν τὰ στήθη ὄχι μόνον ἡμῶν, οἵτινες γονυπετεῖς καὶ ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ κεκλιμένον τὸ μέτωπον ἔχοντες ἐχύνομεν δάκρυα θερμά, ἀλλὰ καὶ πάντων, ὅσοι κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν παρευρίσκοντο ἐκεῖ. Καὶ αὐτοὶ οἱ ξένοι, καὶ αὐτοὶ οἱ Ῥῶσσοι, ὅσοι ἐγνώριζον ὁπωσοῦν τὴν ἑλληνικήν, ἐξεραγήσαν εἰς λυγμούς. Ὁποία ἀληθῶς ἡ δύναμις τοῦ λόγου!

Μετὰ τὴν ἀκολουθίαν ἀνερχόμεθα εἰς τὸ σκευοφυλάκιον,

καὶ ἐπειδὴ δὲν δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ εἰσέλθωμεν ὅλοι, τοποθετούμεθα εἰς δύο στοίχους ἐντὸς μικροῦ καὶ στενοῦ διαδρόμου, ὅπου καὶ μᾶς ἐπεδείχθησαν τὰ κυριώτερα κειμήλια τοῦ Ναοῦ.

Ἐκεῖθεν ἐρχόμεθα εἰς δωμάτιον, ὅπερ καὶ τοῦτο σκευοφυλάκιον λέγεται· ἐκεῖ, ἐντὸς βαρυτίμων θηκῶν, φυλάσσονται πλείστων ἁγίων τὰ λείψανα, ἅτινα εὐλαβῶς προσεκυνήσαμεν. Παραπλεύρως τοῦ δωματίου τούτου εἶνε τὸ γραφεῖον τοῦ γέροντος Σκευοφύλακος Εὐθυμίου, εἰς τὸ ὁποῖον οὗτος δέχεται τοὺς προσκυνητάς. Ἐκεῖ εἰσελθόντες γράφομεν τὰ ὀνόματα ζώντων καὶ τεθνεώτων καὶ λαμβάνομεν παρ' αὐτοῦ ἀνὰ ἓν κομβολόγιον καὶ μικρὰν εἰκόνα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ μεσημβρία ἔχει ἤδη παρέλθη· διὸ ἐν σπουδῇ κατευθυνόμεθα εἰς τὰ ξενοδοχεῖα μας, ὅπως ἑτοιμασθῶμεν διὰ τὴν εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν μετάβασίν μας.

Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν! Ὁποῖαι συγκινήσεις πλημμυροῦσι τὴν ψυχήν μου ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ ὅτι μετ' ὀλίγον θὰ φέρω ἐπὶ σοῦ τὰ βήματά μου, καὶ ἐπὶ σοῦ θὰ ἀναπαραστήσω ἐν ἐμοὶ ὅ,τι πρὸ εἴκοσιν αἰώνων διεδραματίσθη ὑπὸ τὰ γηραιὰ καὶ ἱερὰ φυλλώματά σου!

Κρυσταλλία Δασκαλοπούλου

ΠΟΘΕΝ Η ΨΥΧΗ

ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ

Εὐθύφρων δημοσιογράφος
Γεώργιος νομικὸς
Κωνσταντῖνος *ἰατρός*

Γ'.

Κωνσταντῖνος. Ἐξόχως τὴν ἁρμονίαν Χριστιανισμοῦ καὶ Ἐπιστήμης ἡ Ποίησίς σου ὕμνησεν, ὦ Γεώργιε· ἀλλά, μεθ' ὅλην τὴν γοητείαν τοῦ ὕμνου σου, πνοὴ ἀμφιβολίας πνέει ἐντός μου ἐγείρουσα τὰς ἰατρικάς ἰδέας μου ἐναντίον τῶν θρησκευτικῶν καὶ ὀγκοῦσα τὸν σάλον, ὑφ' οὗ ὡς ἀνερμάτιστον σκάφος κυμαίνεται ἡ ψυχή μου. Ἀλλ', ὦ Εὐθύφρον φίλτατε, δὲν θὰ ἐκφράσῃς λοιπὸν ὅ,τι καὶ σὺ φρονεῖς ἐπὶ τοῦ περὶ γενέσεως τῆς ψυχῆς μεγάλου ζητήματος; Ὁμολογῶ, χωρὶς νὰ ὑποτιμήσω τοῦ φίλου τὴν Ποίησιν, ὅτι ὁ λόγος τῆς Φιλοσοφίας σου, ἀσκῶν μεῖζον ἐπ' ἐμὲ κράτος, ἔχει τὴν δύναμιν νὰ φέρῃ τὴν γαλήνην ἐν τῇ τρικυμίᾳ μου.

Γεώργ. Λέγε λοιπὸν πῶς δυνάμεθα νὰ συμβιβάσωμεν τὰ διαμαχόμενα, ὦ Εὐθύφρον. Ἂν εἴπωμεν ὅτι ἡ ψυχὴ παράγεται ὑπὸ μόνου τοῦ Θεοῦ, δημιουργουμένη ἐκ τοῦ μηδενὸς εἰς ἕκαστον γεννώμενον ἄνθρωπον, ἔχομεν ἐναντιουμένας τὰς ἑξῆς ἀντιρρήσεις: Ἔπρεπε τότε α' ἡ ἐκ νέας δημιουργίας ἁγία ψυχὴ νὰ μὴ φέρῃ βεβήλων σῶμα· ὅπερ δὲν συμβαίνει. Ἔπρεπε β' ἡ ἐκ νέας δημιουργίας ἁγία ψυχὴ νὰ μὴ ἦνε ὑπεύθυνος προπατορικῆς ἁμαρτίας καὶ γὰ μὴ ἔχῃ χρείαν λυτρωτοῦ· ὅπερ ἐπίσης δὲν συμβαίνει. Ἔπρεπε γ' ἡ ἐκ νέας δημιουργίας ἁγία ψυχὴ νὰ μὴ ἔχῃ τὰς πνευματικὰς καὶ ἠθικὰς κλίσεις τῶν ψυχῶν τῶν γονέων· ὅπερ ἐπίσης δὲν συμβαίνει.

Κωνστ. Ἐλησμόνησας, Γεώργιε, νὰ προσθέσῃς καὶ τὸ τέταρτον, ὅτι, ἀφοῦ πάντα τὰ ζῶα γεννῶνται ἔμψυχα ἐξ ἐμψύχων, ἔπρεπε τότε καὶ ὁ ἄνθρωπος νὰ παράγηται ἔμψυχος ὀργανισμὸς ἐκ μόνων τῶν γονέων του κατὰ τὸν γενικὸν βιολογικὸν νόμον· ὅπερ ἐπίσης δὲν συμβαίνει, ἐὰν παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ ψυχὴ παράγεται ὑπὸ μόνου τοῦ Θεοῦ.

Γεώργ. Ἔστω. Ἔχομεν λοιπὸν τέσσαρας ἀντιρρήσεις ἐναντιουμένας εἰς τὴν παραδοχὴν ταύτην

Κωνστ. Ἐνῷ, ἂν παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ ψυχὴ παράγεται ὑπὸ μόνων τῶν γονέων, ἔχομεν ἐναντιουμένην μίαν μόνην ἀντίρρησιν.

Γεώργ. Μίαν, ναί· ἀλλὰ λέαιναν, σπαράσσουσαν τὴν ἀΰλίαν καὶ ἀφθαρσίαν τῆς ψυχῆς καὶ διαλύουσαν τὰ στοιχεῖα αὐτῆς εἰς τὸν ὑλιστικὸν μηδενισμόν· διότι, ἂν παραδεχθῶμεν ὅτι ἐκ μόνων τῶν γονέων παράγεται ἡ ψυχή, θὰ ἦνε τότε ὑλικὴ καὶ διαλυομένη καὶ φθαρτή· ὥστε συναντῶμεν τὸ ἀδιάβατον εἰς τὴν πορείαν ἡμῶν· ἔνθεν μὲν ἠλίβατοι πέτραι αἰγίλιπες, ἐκεῖθεν δὲ βάραθρον ἀχανές.

Εὐθύφρων. Ἀλλὰ μεταξὺ βράχων ἀπροσπελάστων καὶ βαράθρου ἀχανοῦς διαβιβάζει, ὡς διέξοδος σωτηρίας, ἡ παραδοχὴ τῆς τρίτης προτάσεως, ὅτι ἡ ψυχὴ παράγεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἅμα καὶ τῶν γονέων.

Κωνστ. Ἐμπρὸς λοιπόν, προβαίνε, ὦ Εὐθύφρον, πρὸ ἡμῶν χειραγωγός, ἢ δὸς εἰς ἡμᾶς τὸν μίτον τῆς Ἀριάδνης, ἵνα δι' αὐτοῦ ἐξέλθωμεν ἐκ τοῦ λαβυρίνθου τῆς ἀμφιβολίας.

Γεώργ. Ναί, πρόβαινε, ὦ Εὐθύφρον· διότι ἐν τῷ σκότει τῆς ἀγνοίας καὶ τῶν ἀντιρρήσεων ἔχομεν ἀνάγκην τοῦ σωστικοῦ φανοῦ σου, ὃν τόσον καλῶς σὺ γνωρίζεις νὰ πληροῖς διὰ τοῦ ἐλαίου τῆς Πίστεως καὶ νὰ ἀνάπτῃς διὰ τῆς θρυαλλίδος τῆς Ἐπιστήμης.

Εὐθ. Ἡ ψυχὴ παράγεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἅμα καὶ τῶν γονέων. Διὰ τῆς παραδοχῆς ταύτης ὁδοποιεῖται μεταξὺ βράχων καὶ βαράθρου ἀντιρρήσεων ἡ τῆς ἀληθείας διέξοδος.

Κωνστ. Καὶ πῶς διανοίγεται ἡ θαυμαστὴ αὕτη ὁδός;

Εὐθ. Παραδεχόμενοι καὶ τὸν Θεὸν ὡς παράγοντα τῆς ψυχῆς, ὑπερπηδῶμεν τὸ ἄτοπον, εἰς ὃ φέρει ἡ ἐναντία παραδοχή· τὸ ἄτοπον, λέγω, τοῦ ὑλισμοῦ τῆς ψυχῆς, τῆς διαλύσεως καὶ τῆς θνητότητος αὐτῆς. Παραδεχόμενοι δὲ καὶ τοὺς γονεῖς ὡς βάσιν καὶ ὡς μέσα καὶ ὄργανα, ἐφ' ὧν καὶ δι' ὧν, καθ' οὓς ἔθετο νόμους, ἐνεργεῖ ὁ Θεὸς εἰς παραγωγὴν τῶν ψυχῶν, ὑπερπηδῶμεν τὰ ἄτοπα, εἰς ἃ φέρει ἡ ἐναντία παραδοχή· τὸ ἄτοπον, λέγω, τῆς ἁγίας ψυχῆς ἐν βεβήλῳ σώματι· τὸ ἄτοπον τῆς ἀκυρώσεως τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας τῆς χρηζούσης λυτρωτοῦ· τὸ ἄτοπον τῆς ἀρνήσεως τῆς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς κληρονομικότητος, ἣν φέρει ἡ ψυχὴ τῶν τέκνων ἐκ τῆς τῶν γονέων· τὸ ἄτοπον, τέλος, τῆς παραβάσεως τοῦ γενικοῦ βιολογικοῦ νόμου, καθ' ὃν γεννῶνται ὅμοιον πρὸς τοὺς γονεῖς ἔκγονον ἔμψυχον ἐξ ἐμψύχων.

Γεώργ. Μόλις διακρίνω τὸ φῶς τῶν λόγων σου ὡς ἀμυδρὸν λυκαυγὲς τεῖνον, ἀλλὰ μὴ ἰσχύον νὰ διασκεδάσῃ ἔτι τῆς διανοίας μου τὸ σκότος.

Κωνστ. Ἂς ἀνατείλῃ λοιπὸν πλήρης ἡ ἔννοια τῶν λόγων σου, ὦ Εὐθύφρον, ἵνα, ὡς ἄλλη ἡλίου ἀνατολή, διαλύσῃ τὰς σκιὰς τῆς διανοίας μου.

Εὐθ. Μεγάλα, ὦ φίλοι, παρ' ἐμοῦ ἀπαιτεῖτε μικρὰ δυναμένου· ἀλλὰ δὲν θὰ παραλίπω τὸ ἐξ ἐμαυτοῦ νὰ διαφωτίσω τὸ σκότος τοῦ ζητήματος τὸ κατὰ δύναμιν.

Γεώργ. Ἀλλὰ λέγε λοιπόν, ὡς ἀμφοτέρων ἡμῶν ἀνυπομόνως ἀναμενόντων τὸν ποθητὸν τοῦτον διαφωτισμόν.

Εὐθ. Οἱ ὑλισταὶ παραδέχονται ὡς ἄναρχον ἀρχὴν τοῦ παντὸς τὴν ὕλην καὶ τὴν δύναμιν· οὔτε ὕλην ἄνευ δυνάμεως, οὔτε δύναμιν ἄνευ ὕλης· δύναμιν δὲ διὰ τῆς ὕλης κατὰ τρόπους ὡρισμένους ἐνεργοῦσαν. Τοὺς δὲ τρόπους τούτους τῆς ἐνεργείας φυσικοὺς νόμους καλοῦσι· τὸ δὲ σύστημα τῶν τρόπων τούτων, καθ' οὓς ἐνεργεῖ ἐν τῇ ὕλῃ ἡ δύναμις, φύσιν ὀνομάζουσιν. Ἀλλ' ἡ τῶν ὑλιστῶν περὶ ὕλης καὶ δυνάμεως αὕτη παραδοχὴ φέρει εἰς μυρία ἄτοπα, ἅτινα ὡς σκώληκες κατατρώγουσι τὴν λογικῶς τερατώδη ταύτην τῶν ὑλιστῶν ἀρχήν.

Κωνστ. Τίνα τὰ ἄτοπα ταῦτα;

Εὐθ. Δὲν εἶνε τοῦ παρόντος ἡ κατάδειξις αὐτῶν. Ταύτην δυνάμεθα νὰ ποιήσωμεν θέμα ἄλλης ἡμῶν διαλέξεως. Ἤδη δ' ἐπὶ τὸ προκείμενον. Τοιαύτη λοιπὸν ἡ ἀρχὴ τῶν ὑλιστῶν. Οἱ δὲ χριστιανοὶ ἐπιστήμονες παρεκδέχονται ὡς ἄναρχον Ἀρχὴν τοῦ παντὸς τὴν δύναμιν Οὐσίας ἄϋλον, ἀνάρχου, ἀτελευτήτου, τρισυποστάτου, ἀπειροτελείου, ὑφισταμένης καὶ ἄνευ τῆς ὕλης, παραγαγούσης καὶ τοὺς ἀΰλους καὶ τοὺς ὑλικοὺς κόσμους, ὡς δυναμένης καὶ τὸ μὴ ὂν νὰ ὀντοποιήσῃ, καὶ τὸ ὂν νὰ μηδενίσῃ, καὶ τὸ ἄμορφον νὰ διακοσμήσῃ, καὶ τὸ ὑλικὸν νὰ ἐξαΰλίσῃ, καὶ τὸ φθειρόμενον νὰ ἀφθαρτίσῃ, συντηρούσης καὶ προαγούσης τὰ κτίσματα αὐτῆς, μηδὲν ἀδυνατούσης, Οὐσίας ἐχούσης τὴν δύναμιν ἴσην πρὸς τὴν θέλησιν.

Γεωρ. Καὶ εἰς τί συνίσταται ἡ ἰσότης αὕτη;

Εὐθ. Συνίσταται εἰς τοῦτο, ὅτι, ὅσα ἂν θέλῃ, καὶ ποιεῖ. Ἐνῷ ἡμεῖς πλεῖστα μὲν θέλομεν, ἐλάχιστα δὲ ποιοῦμεν. Ἡ ἄναρχος αὕτη Ἀρχὴ τούτου τοῦ παντός, ἂν θέλῃ, ποιεῖ καὶ ἄλλα ὄντα ἐκ τοῦ μὴ ὄντος· ἂν θέλῃ, μηδενίζει καὶ τὰ ὑπάρχοντα· ἂν θέλῃ, ποιεῖ τὸ ὑλικὸν ἄϋλον· ἂν θέλῃ, ποιεῖ τὸ ἄϋλον κτίσμα ὑλικόν· ἂν θέλῃ, ποιεῖ τὸ ἄφθαρτον φθαρτόν· ἂν θέλῃ, ποιεῖ τὸ θνητὸν ἀθάνατον· ἂν θέλῃ, καὶ τὸ ἀθάνατον κτίσμα ποιεῖ θνητόν· ἂν θέλῃ, συνάπτει τὸ ἄπειρον πρὸς τὸ πεπερασμένον· ἂν θέλῃ, ἀνυψοῖ τὸ πεπερασμένον πρὸς τὸ ἄπειρον. Ἀλλὰ πᾶν ὅ,τι θέλει, οὐδαμῶς παρὰ λόγον, πάντα δὲ κατὰ λόγον καὶ θέλει καὶ ποιεῖ.

Κωνστ. Ἡ παραδοχὴ τῆς Ἀρχῆς ταύτης δὲν φέρει εἰς ἄτοπον;

Εὐθ. Ἡ παραδοχὴ τῆς Ἀρχῆς ταύτης ὄχι μόνον εἰς οὐδὲν φέρει ἄτοπον ἐπακολούθημα, ἀλλά, πᾶν τοὐναντίον, σώζουσα ἀπὸ παντὸς ἀτόπου, ἐξηγεῖ καὶ διαφωτίζει πάντα τὰ μυστήρια τοῦ Σόμπανιος καὶ λύει τὰ ἄλλως ἄλυτ' αὐτοῦ αἰνίγματα.

Γεωργ. Δύναται λοιπὸν ἡ Ἀρχὴ αὕτη νὰ λύσῃ καὶ τὸ περὶ γενέσεως τῆς ψυχῆς ζήτημα, περὶ οὗ ὁ τοσοῦτος παρ' ἡμῖν λόγος.

Εὐθ. Βεβαιότατα· διότι ἡ ἄναρχος αὕτη Ἀρχή, ἣν Θεὸν ὀνομάζομεν, δύναται καὶ εἰς τὸ μὴ ὂν νὰ δώσῃ ὀντότητα, καὶ τὸ φθαρτὸν νὰ μεταστοιχειώσῃ εἰς ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν νὰ προβιβάσῃ εἰς ἀθανασίαν, καὶ τὸ ὑλικὸν νὰ μετουσιώσῃ εἰς ἄϋλον. Ἢ μήπως ἔχετέ τι νὰ ἀντιλέξητε;

Κωνστ. Οὐδὲν ἔχομεν εἰς τοῦτο νὰ ἀντιλέξωμεν· διότι, εὐθύς ὡς ἠθέλομεν ἀρνηθῆ μίαν τινὰ δύναμιν εἰς τὸν Παντοδύναμον, ἠθέλομεν τότε ἀνατρέψῃ οἱ ἀσθενεῖς ἡμεῖς τὴν παντοδυναμίαν αὐτοῦ, ὅπερ ἀτοπώτατον καὶ εἰς ἡμᾶς ἀδυνατώτατον.

Κωνστ Ἡ παντοδύναμος λοιπὸν αὕτη Ἀρχή, ὁ Θεός, ἐνεργεῖ ἐπὶ τῆς ὕλης καὶ διὰ τῆς ὕλης· ἐνεργεῖ ἐπὶ τοῦ πνεύματος καὶ διὰ τοῦ πνεύματος· ἐνεργεῖ ἐπὶ τῶν γονέων καὶ διὰ τῶν γονέων· καὶ παράγει, καθ' οὓς τέθεικε νόμους, τὸν ἔμψυχον τῶν τέκνων ὀργανισμὸν ἀνάλογον πρὸς τὸν τῶν γονέων, παράγει νέον ἄνθρωπον, ψυχὴν ἀθάνατον μετὰ θνητοῦ σώματος.

Γεώργ. Ἀλλά, δι' ὧν λέγεις, καταντᾷς πάλιν εἰς τὴν δημιουργίαν.

Εὐθ. Οὐδαμῶς· διότι δημιουργία εἶνε ἡ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ποίησις· ἐνῷ ἐγὼ λέγω ὅτι ἡ ψυχὴ σὺν τῷ σώματι, ἤτοι ὅλος ὁ ἔμψυχος ὀργανισμός, παράγεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθ' οὓς ἔθηκε νόμους, ἐκ τῆς οὐσίας τῶν γονέων, διὰ τῶν γονέων καὶ ἀνάλογος τῶν γονέων.

Γεώργ. Ἀλλ' ἂν ἡ ψυχὴ παράγηται ἐκ τῶν γονέων, τότε παράγεται, κατὰ τὰ προαποδεδειγμένα, ἢ ἐκ τῆς ψυχῆς αὐτῶν, ἢ ἐκ τοῦ σώματος αὐτῶν, ἢ ἐξ ἀμφοτέρων· ὁποιονδήποτε δὲ καὶ ἂν παραδεχθῶμεν τὴν παραγωγὴν αὐτῆς, καταντῶμεν εἰς τὰ αὐτὰ ἄτοπα. Ὥστε πάλιν κυκλούμεθα ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ φαύλου κύκλου, ἐντὸς λαβυρίνθου εἰς ἀδιέξοδον.

Εὐθ. Ἀλλὰ λησμονεῖς, Γεώργιε, ὅτι ἤδη ἔχομεν ὄχι μόνον τοὺς γονεῖς ὡς παράγοντας τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ πρὸ αὐτῶν καὶ μετ' αὐτῶν καὶ δι' αὐτῶν τὸν Θεὸν καὶ τοὺς τεθειμένους νόμους ὑπ' αὐτοῦ, δι' οὗ εὑρίσκεται καὶ ἐν τῇ ἀπορίᾳ πόρος· διότι πᾶν ἄτοπον ὑπερβάλλεται δι' αὐτοῦ, καὶ διότι περὶ αὐτοῦ παρεδείχθημεν ὅτι καὶ τὰ μὴ ὄντα δύναται νὰ ὀντοποιήσῃ, καὶ τὰ φθαρτὰ νὰ αὐθαρτίσῃ καὶ τὴν ὕλην νὰ ἐξαΰλίσῃ. Καὶ τὸν Θεὸν λοιπὸν ὡς παράγοντα τῆς ψυχῆς μετὰ τῶν γονέων παραδεχόμενοι δὲν εἶνε φόβος νὰ ἐμπέσωμεν εἰς τὸ βάραθρον τοῦ ὑλισμοῦ τῆς ψυχῆς καὶ τῆς φθαρτότητος ἢ θνητότητος αὐτῆς.

Κωνστ. Ἀλλ' ὁ βιολογικὸς νόμος πῶς τηρεῖται;

Εὐθ. Ἀφοῦ παραδεχόμεθα ὅτι ὁ ἔμψυχος ὀργανισμὸς

τῶν τέκνων παράγεται ἐκ τῶν γονέων καὶ δι' αὐτῶν καὶ ἀνάλογος αὐτῶν, ἕπεται ὅτι ὁ βιολογικὸς νόμος δὲν παραβαίνεται, καὶ τὰ προσόντα τῶν ψυχῶν τῶν γονέων ἔχομεν ἐπὶ τῶν τέκνων. Οὕτω συμβιβάζεται καὶ ἡ κληρονομικότης καὶ τὸ προπατορικὸν ἁμάρτημα καὶ ἡ ἀναλογία τῶν ψυχῶν τῶν τέκνων πρὸς τοὺς γεννήτορας αὐτῶν. Οὕτω δὲ τὸ βάραθρον πληροῦται, καὶ οἱ δύσβατοι βράχοι ἰσοπεδοῦνται, καὶ τὰ σκολιὰ εὐθύνονται, καὶ πᾶσα ἀντίρρησις σιγᾷ, καὶ πᾶσα ἔνστασις ἀνασκευάζεται, καὶ ἀποδείκνυται ἀναμφίβολος ἡ ἀλήθεια, ὅτι ἡ ψυχὴ παράγεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἅμα καὶ τῶν γονέων.

Γεώργ. Χαίρε μοι λοιπόν, ὦ εὐθεῖα φρὴν τοῦ Εὐθύφρονος, ὦ φρόνησις πολιὰ τοῦ φιλτάτου. Πῶς νὰ μὴ χαίρῃ τις διαλεγόμενος μετὰ τοιούτου ἀνδρός, ὅστις καὶ τὰ ζητήματα γνωρίζει νὰ ἀναλύῃ καὶ νὰ ἐρευνᾷ μετὰ τάξεως εὐμεθόδου καὶ εἰς τὴν λύσιν αὐτῶν εὐθυπόρως καὶ ἁπλανῶς νὰ καθοδηγῇ;

Κωνστ. Ἀληθῶς, Εὐθύφρον, ἡ λύσις, ἣν ἔδωκας εἰς τὸ μέγα τῆς γενέσεως τῆς ψυχῆς αἴνιγμα, εἶνε ἱκανῶς ἀποχρῶσα, καὶ συναισθάνομαι ἐν ἐμοὶ εἰς εἰρήνην μεταστρεπομένην τὴν διαμάχην τῶν θρησκευτικῶν μου ἰδεῶν πρὸς τὰς ἐπιστημονικάς. Χαίρε μοι λοιπόν, ὦ φίλτατον φῶς. Δόξα καὶ τιμὴ εἰς τὴν εὐθυκρισίαν σου.

Εὐθ. Δόξα καὶ τιμὴ εἰς τὴν ἀναρχον Ἀρχὴν τούτου τοῦ παντός, ἥτις αὐτὴ εἶνε τὸ τριφαὲς ἀνέσπερον φῶς, ἐξ ἧς, ὡς ἐκ τῆς πρώτης αὐτοῦ ἑστίας, ἀπαυγάζει τὸ φῶς τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἁρμονίας αὐτῶν Πρὸς Ἐκεῖνον ψάλλετε τοὺς αἴνους καὶ τοὺς ὕμνους ὑμῶν, ὦ Γεώργιε καὶ Κωνσταντῖνε· διότι εἰς Ἐκεῖνον ἀνήκει κατὰ ἀλήθειαν ἡ δόξα. Εἰς ἡμᾶς δ' ἀνήκει νὰ μὴ λησμονῶμέν ποτε τὸ πάθημα τοῦ ἡγεμόνος τῆς Γαλιλαίας Ἡρώδου, ὅστις, ἐπειδὴ ἐπαινούμενος δὲν ἀπέδωκε τὴν δόξαν εἰς τὸν Θεόν, ἐπλήγη ὑπὸ ἀγγέλου καὶ ἐτελεύτησε σκωληκόβρωτος. (Πράξ. 12.20.)

Γεώργ. Ἐκ τοῦ διαλόγου ἡμῶν περὶ τοῦ πόθεν ἡ ψυχὴ ἐμπνευσθεῖς συνέταξα ἀπελθὼν εἰς τὸν οἶκόν μου τὸν ἑπόμενον ὕμνον.

Ο ΥΜΝΟΣ ΜΟΥ ΠΡΟΣ ΕΚΕΙΝΟΝ

Πρὸς τί νὰ καυχῶμαι; Τί ἔχω οἰκεῖον;
Καὶ πᾶν ὅ,τι ἔχω θεόθεν δὲν ἔχω;
Λοιπὸν δὲν ὑμνῶ γηγενὲς μεγαλεῖον·
πρὸς Σὲ τὸν Θεὸν τοῦ παντὸς ἀνατρέχω.

Σὺ ἔχεις τοὺς πρώτους προγόνους ποιήσει,
ἐξ ὧν ζώντων τέκνων γεννᾶται σειρά,
καθ' οὓς νόμους ἔχεις παναρμόνιον ὁρίσει·
καὶ πλάσις προκόπτει ψυχῶν ἱερά.

Σὺ Πλάστης σωμάτων, ψυχῶν καὶ ἀγγέλων
καὶ νόμων κρατούντων ἐν πάσῃ τῇ κτίσει.
Ἐλάχιστα δύναμ' ἐγὼ πλεῖστα θέλων·
τῇ δὲ σῇ θελήσει ἡ δυναμις ἴση.

Ὁπόταν τὸ σπέρμα βλαστάνῃ ἀκμαῖον,
ὁπόταν προκύπτῃ πτηνὸν ἐξ ᾠοῦ,
ὁπόταν γεννᾶτ' ἐξ ἐμψύχων γονέων
πανόμοιον τέκνον, τὸ πᾶν ἐκ Θεοῦ.

Ἂν θέλῃ, μὴ οὖσαν παράγει τὴν ὕλην·
ἂν θέλῃ, ἐξ ὕλης τὰ ἄϋλα πλάττει·
ἂν θέλῃ, εἰς πλάσιν πνευμάτων ποικίλην
ποιεῖ τὸ μὴ ὄν· ὅ,τι θέλει τὸ πράττει.

Τῇ θείᾳ δυνάμει τὸ πᾶν συντελεῖται,
πᾶς ἥλιος φαίνει, πᾶν ἄστρον κυκλοῦται,
τὸ πᾶν συγκρατεῖται, τὸ πᾶν διοικεῖται·
ἂν μὴ προνοήσῃ, τὸ πᾶν ἐξοντοῦται.

Ἐκεῖνος, ψυχή μου, ὁ μέγας πατήρ σου·
Ἐκείνου τίμια ἐπλάσθης εἰκών,
πρὸς ὃν σε ὑψοῖ καταβὰς ὁ Σωτήρ σου,
ὦ Πλάσμα ἀιάρχου Πατρὸς λογικόν.

Λοιπὸν πρὸς Ἐκεῖνον, ψυχή μου, ἐκτείνου·
Ἐκείνου ἐκτέλει τὴν θείαν βουλήν·
ἀείποτε ὕμνει τὴν δόξαν ἐκείνου,
καὶ δόξαν ἐντεῦθεν θὰ ἔχῃς πολλήν.

Κ. Α. Διαλησμᾶς

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΙΚΑ

Οἱ διευθυνταὶ τοῦ βιβλιοπωλείου «Ἀναπλάσεως» προβαίνουσιν ἤδη εἰς τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ Α'. Τεύχους τοῦ Δ'. Τόμου τῶν Χρυσοστομικῶν ἐπὶ χάρτου ἐκλεκτοῦ.

Διὰ τοὺς ἤδη ἐκδοθέντας τρεῖς Τόμους οἱ θέλοντες νὰ τοὺς ἀποκτήσουν ἂς ἀπευθύνωνται, συναποστέλλοντες τὸ ἀντίτιμον πρὸς τὸ Βιβλιοπωλεῖον «Ἀναπλάσεως» ἢ πρὸς τὸν κ. Μιχαὴλ Ι. Γαλανόν. Ἡ τιμὴ ἑκάστου ἐξ αὐτῶν εἶνε ὡρισμένη εἰς δρ. 10 διὰ τὸ ἐσωτερικόν, φρ. χρ. 10 διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Τὸ «Βιβλιοπωλεῖον τῆς Ἀναπλάσεως» ἔχον ἴδιον Τυπογραφεῖον, τὸ ὁποῖον ἐπλουτίσθη κατ' αὐτὰς διὰ καινουργῶν στοιχείων, γραμμῶν, ποικιλμάτων, κλπ. ἀναλαμβάνει τὴν ἐκτύπωσιν συγγραμμάτων καὶ οἱασδήποτε ἄλλης τυπογραφικῆς ἐργασίας εἰς τιμὰς συγκαταβατικάς.

Πᾶσα αἴτησις δέον ν' ἀπευθύνηται πρὸς τοὺς κ. κ. Θ. Παλλικαρίκην καὶ Γ. Ἰωαννίδην.

Βιβλιοπωλεῖον Ἀναπλάσεως ὁδὸς Ἀδριανοῦ 64

Ἀθήνας.

ΚΗΡΥΓΜΑ "ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ"

Ἐν Ἀθήναις ἐν τῇ αὐλῇ Παρθεναγωγείου Διαλησμᾶ
Κυριακὴ 30 Ἰουνίου ὥρ. 7 1)2—8 1)2 μ.μ. Μ. Ι. Γαλανός.

Ἐν Πειραιεῖ ἐν τῷ Ζαννείῳ Ὀρφανοτροφείῳ
Κυριακὴ 30 Ἰουνίου ὥρ. 5—6 μ.μ. Γ. Μακρῆς

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Δ. Ζ. ΔΙΑΛΗΣΜΑ
66—Ὁδὸς Ἀδριανοῦ—66